

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt „MAP III v ORP Vodňany“
CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0022916

EVALUAČNÍ ZPRÁVA č. 1

EVALUACE MÍSTNÍHO AKČNÍHO PLÁNU ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ III VE SO ORP VODŇANY A V OBCI ČEPŘOVICE

ÚVOD

Evaluační zpráva č. 1 obsahuje nejprve krátký popis situace v území před projektem MAP I. Další část se zabývá evaluací Místního akčního plánu vzdělávání (MAP I) v ORP Vodňany a obsahuje cíle projektu, metody evaluace, zdroje dat a harmonogram evaluace. Posléze se věnuje zodpovězení jednotlivých evaluačních otázek a následně naplnění cílů dle teorie změny. Cílem této evaluace je vyhodnocení procesu místního akčního plánování ve vzdělávání, který v daném území probíhal v období **2016 - 2017**. Evaluace si klade za cíl zhodnotit účelnost, dopady a udržitelnost projektů v daném území a zjistit, zda cíle byly naplněny. Jedná se o evaluaci:

- ✓ z hlediska fáze programu o tzv. **evaluaci ex-post** – jejím cílem je podat zprávu o účelnosti a účinnosti intervencí a rozsahu naplnění očekávaných efektů, zaměřuje se na faktory úspěchu a selhání a na udržitelnost výsledků,
- ✓ z hlediska povahy o tzv. **dopadovou/výsledkovou evaluaci** – evaluace je založena na posouzení toho, zda bylo skutečně dosaženo plánovaných dopadů/výsledků, resp. efektů,
- ✓ z hlediska zpracovatele o tzv. **interní evaluaci** – evaluace je prováděna pracovníkem v rámci dané organizační struktury, jedná se však o odborníka funkčně nezávislého na implementační složce programu, jeho výhodou je bližší znalost prostředí,
- ✓ z hlediska účelu o tzv. **sumativní evaluaci** – evaluace je prováděna na konci realizované intervence s cílem určit rozsah výsledků/efektů, které byly prostřednictvím intervence realizovány.

POPIS SITUACE V ÚZEMÍ PŘED MAP I

V území nebyla žádná zkušenost s akčním plánováním v oblasti vzdělávání. Lidé zapojení do problematiky vzdělávání byli do té doby často zvyklí si své každodenní potíže i dlouhodobější problémy, ať už se jednalo o ředitele škol, pedagogy, zřizovatele či jiné účastníky, řešit individuálně. Jednotliví aktéři spolu vesměs nekomunikovali, nesdíleli zkušenosti a nespolupracovali, maximálně na individuální úrovni. Zcela chyběla místní setkávání ředitelů školských zařízení, vzdělávací aktivity pro pedagogy v území byly ojedinělé a bylo nutné za nimi dojíždět, nekonaly se výměny zkušeností, kde by bylo možné sdílet vzájemně úspěchy či neúspěchy. Taktéž neexistovaly podrobnější strategické dokumenty, ze kterých by bylo patrné, jaké jsou zásadní problémy v daném území, co místní aktéři potřebují, na čem chtějí pracovat či co postrádají.

EVALUACE MAP I V ORP VODŇANY

POPIS INTERVENCE A REKAPITULACE CÍLŮ

Projekt MAP I byl realizován v období od 1. června 2016 do 31. srpna 2017.

Cílem projektu bylo zlepšit kvalitu vzdělávání v mateřských a v základních školách, podpořit spolupráci zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání na území ORP Vodňany, a to v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání. Ústředním bodem bylo vzdělávání každého dítěte a zlepšení spolupráce v území.

1. Prioritně byla řešena témata předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita, čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.
2. Doporučená témata: rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání, kariérové poradenství v základních školách, rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků, rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní využívání cizího jazyka, rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků, investice do rozvoje kapacit základních škol.
3. Doplněná témata pro ORP Vodňany: zdravý životní styl, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků nadaných a mimořádně nadaných, rozvoj neformálního a zájmového vzdělávání a všeobecná podpora vzdělávání (poradenství a administrativní servis).

Kromě výše uvedeného obecného cíle projektu si realizátoři kladli za dílčí cíle následující:

1. vybudovat fungující udržitelná partnerství a zlepšit diskuzi, spolupráci a informovanost zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání,
2. identifikovat klíčové problémy v oblasti předškolního, základního, neformálního a zájmového vzdělávání v SO ORP Vodňany,
3. zvýšit povědomí zřizovatelů o jejich odpovědnosti v oblasti inkluzivního vzdělávání v mateřských a základních školách na území obce,
4. pomoci s osvětou inkluzivního vzdělávání a výměnou praktických zkušeností,
5. zmapovat investiční priority škol,
6. podpořit a rozvinout metodu akčního plánování na místní úrovni,
7. podpořit spolupráci zařízení neformálního vzdělávání v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti,

8. zavést odborné panelové diskuse, semináře a workshopy ke zvýšení kompetencí učitelů.

EVALUAČNÍ DESIGN, METODY EVALUACE A ZDROJE DAT

V rámci **sběru dat** bude evaluátor vycházet především z **desk-research** dostupných dokumentů. Hlavním zdrojem budou odpovědi na otázky v sebehodnotících zprávách (průběžné a závěrečné) projektu MAP a dále informace z hodnotících zpráv ze vzdělávacích akcí a zpráv o průběhu spolupráce MAP. Dle potřeby je možné využít i další výstupy z projektu, které jsou k dispozici na www.masvodnanskaryba.eu

Dalším zdrojem budou **hodnotící rozhovory s vybranými členy realizačního týmu**. Ten se skládal z administrativního a odborného týmu. Za administrativní tým byla vybrána evaluátorem jako respondentka PhDr. Alena Cepáková, manažerka projektu, za odborný tým byly vybrány jako respondentky Ing. Monika Kadlecová – odborník na vzdělávání, evaluaci a inkluzi a Mgr. Barbora Křížková – Louženská, odborník pro oblast vzdělávání v ZŠ. Tyto rozhovory mají samozřejmě své limity v tom, že ne každý z respondentů se v rámci projektu zabýval projektem jako celkem, tedy nemá podrobný přehled o všech jeho aktivitách a jejich názor může být tedy velmi subjektivní. Dalším limitem je pak dlouhá doba od ukončení projektu MAP I, kdy si respondenti nemusí podrobně pamatovat všechny informace.

Data byla zpracována navazující analýzou a syntézou. Přístup spočíval v rešerši existujících dat a informací. Byla využita existující dokumentace, ale také sběr dat od vzorku respondentů.

Na všechny evaluační otázky bylo zodpovězeno na základě hodnotících rozhovorů s vybranými členy MAP I a na základě existujících dokumentů.

Zjištění jsou k dispozici níže v části nazvané *Vyhodnocení dle jednotlivých evaluačních otázek*.

Funkční nezávislost evaluátora je zachována, jelikož v rámci projektu nevykonával činnost, která by zavdávala střet zájmů.

HARMONOGRAM EVALUACE

Evaluační šetření probíhalo od května do října 2022. V květnu, červnu a červenci probíhal desk-research, v srpnu rozhovory s vybranými respondenty a v září a říjnu byla data zpracovávána. Výsledná evaluační zpráva byla předložena k projednání

pracovním skupinám MAP III v listopadu 2022 a následně Řídícímu výboru MAP III v prosinci 2022.

VYHODNOCENÍ DLE JEDNOTLIVÝCH EVALUAČNÍCH OTÁZEK

Vyhodnocení je uspořádáno dle jednotlivých otázek, k nimž jsou uvedena veškerá zjištění získaná na základě desk-research a rozhovorů s vybranými respondenty.

1. Účelnost

1.1. Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP I?

PhDr. Alena Cepáková, manažerka projektu, v rozhovoru k cílům řekla, že v rámci projektu bylo podle ní velmi dobře dosaženo vybudování fungujících partnerství a spoluprací se zřizovateli i pedagogy většiny MŠ i ZŠ na území. Bohužel evidovala, že ne zcela všichni zřizovatelé škol byli nakloněni projektu, jeho konceptu. Někteří neměli vůbec zájem o jakoukoliv spolupráci. Byly dle jejích slov velice dobře identifikovány klíčové problémy jak v MŠ, tak v ZŠ. V neformálním a zájmovém vzdělávání byla situace složitější díky rozmanitějšímu zaměření jednotlivých zařízení. Spolupráce dále velice dobře fungovala v rámci inkluzivního vzdělávání, na které bylo vyčleněno několik tematicky zaměřených seminářů pro pedagogy i rodiče. Potvrdila, že v rámci Strategického rámce MAP a nutnosti jeho doložení pro žádosti o dotace z programu IROP, byly velmi dobře zmapovány investiční priority škol, které byly v průběhu projektu každých 6 měsíců aktualizovány. Slabší stránkou projektu podle ní bylo zavedení informačních toků mezi jednotlivými složkami vzdělávání.

Ing. Monika Kadlecová – odborník na vzdělávání, evaluaci a inkluzi k tomuto uvedla, že podle ní se jednoznačně podařilo podpořit spolupráci zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání. V podstatě se navázaly vazby a kontakty, které do té doby neexistovaly. Pokud se mezi sebou někteří aktéři již znali, tak se jejich vztah upevnil. Velmi podle ní ocenili, že mají možnost se potkávat a vyměňovat si zkušenosti, že jejich setkání někdo zorganizuje a vede. Samotná kvalita vzdělávání se jistě rovněž posunula k lepšímu už jen tím, že aktéři spolu mohli sdílet příklady dobré praxe, diskutovat o nových výukových metodách, vzájemně se poučit z chyb. Kvalitu vzdělávání také ovlivnily pořádané semináře a workshopy, při kterých se pedagogové mohli vzdělat a získat inspiraci do výuky. Co se týče cíle týkajícího se zavedení jednotných informačních toků mezi regionálními aktéry, i zde vidí Ing. Monika Kadlecová zlepšení. Informace od NPI (dříve NIDV) se ujednily a k aktérům se dostávaly většinou prostřednictvím MAP. Díky tomu se tyto informace nedublovaly a školy nebyly tak často zahlceny informačními emaily. Ne vždy se to samozřejmě dařilo a jsou v tomto vnímány rezervy.

Mgr. Barbora Křížková – Louženská, odborník pro oblast vzdělávání v ZŠ se domnívá, že hlavního cíle projektu i většiny dílčích bylo dosaženo. Rezervy vnímá v dosažení trvale fungujícího partnerství všech aktérů ve vzdělávání prostřednictvím jednotných informačních toků, které by měl někdo (v budoucnosti) garantovat a obsluhovat. Za významný úspěch považuje vyhledávání a zapojování místních lídrů a odborníků ve vzdělávání jak dětí v mateřských školách, tak žáků do 15 let. Také semináře a workshopy zaujaly podle ní pedagogickou i laickou veřejnost svou rozmanitostí, kvalitou a možností diskutovat s odborníky na prezentovaná témata. Zvláště v začátcích společných setkávání probíhaly diskuse o smyslu inkluze, když je dostupná speciální škola, a pro koho je vlastně inkluze přínosem. Mimořádně cenné pak podle ní byly výsledky pracovních skupin a v nich navázání profesních i osobních kontaktů. Dále se také podařilo vyhledat a zapojit místní lídry – zapálené pedagogy a odborníky ve vzdělávání. Někteří pedagogové byli zapojeni jak do pracovních skupin, tak do řídicího výboru, odborných seminářů, panelových diskuzí atd.

Podrobnější informace k naplnění cílů jsou uvedeny v kapitole „*Naplnění cílů dle teorie změny*“.

1.2. Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?

Mgr. Barbora Křížková – Louženská, odborník pro oblast vzdělávání v ZŠ, uvedla, že v dosažení nastavených cílů napomáhala činnost realizačního týmu projektu. Manažerka projektu spolu s administrativním i odborným týmem podle ní cílevědomým vedením, osvětou mezi aktéry o smyslu MAP, vyhledáváním erudovaných odborníků i témat k diskusi dosáhla toho, že se do činnosti zapojila jak odborná, tak laická veřejnost. Ocenila také aktivní informování všech aktérů o výstupech projektu a dalším postupu. Výsledné materiály mají podle ní vedle kvalitního obsahu i velmi dobrou vizuální a formální úroveň, což vnímá též jako podstatné. Nic zásadního, co by podle ní bránilo naplnění cílů, nezaznamenala. Zmínila jen menší iniciativu pedagogů ZŠ z měst ORP Vodňany, zatímco z okolních menších obcí byl zájem pedagogů MŠ vyšší.

PhDr. Alena Cepáková, manažerka projektu, dodala, že nějakou dobu trvalo, než si na projekt místního akčního plánování aktéři zvykli a zjistili, co dělají, kdo jsou a co se po nich chce. Zprvu projekt MAP nechápali a viděli v něm jen byrokratickou záležitost vzniklou na MŠMT, která nemá praktický dopad pro ně samotné. Bylo tedy potřeba neustále vysvětlovat a dokazovat, že jim projekt může skutečně pomoci. To vnímá jako skutečnost, která mohla bránit v dosažení některých cílů.

Ing. Monika Kadlecová, odborník na vzdělávání, evaluaci a inkluzi, sdělila, že v naplnění výše uvedených cílů nejvíce pomáhalo vyhledání a aktivní zapojení místních lídrů a odborníků ve vzdělávání a kontinuální a intenzivní spolupráce s nimi. V

naplnění některých z uvedených cílů bránila složitější komunikace mezi jednotlivými aktéry ve vzdělávání a slabší spolupráce s veřejnou správou.

1.3. Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP I?

V rámci MAP I byly definovány následující principy – princip spolupráce, zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů, princip dohody, otevřenosti, SMART, udržitelnosti (tento princip pojímá jiná evaluační otázka) a partnerství. Na základě zjištění je možné konstatovat, že se v rámci akčního plánování dařilo podle těchto principů postupovat.

Princip spolupráce: V rámci MAP I spolu dle dostupných dokumentů a informací spolupracovali zřizovatelé škol a školských zařízení, poskytovatelé vzdělávání i uživatelé, čímž byl tento princip naplněn. Nejaktivněji se zúčastňovali poskytovatelé, ať již z řad škol a školských zařízení nebo z řad neformálních organizací, a to jednak v rámci výměn zkušeností, vzdělávacích akcí, ale i na jednáních pracovních skupin. Nejméně se zapojovali uživatelé, tedy rodiče jakožto zástupci dětí. Příjemce se aktivně snažil rodiče oslovit, ale jejich zapojení bylo celkově výrazně menší než u poskytovatelů. Zřizovatelé byli aktivně zapojeni do spolupráce s poskytovateli zejména díky tematickým setkáním s nimi.

Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů: V rámci MAP byly použity čtyři standardní stupně spolupráce s veřejností, a to zajištění přístupu veřejnosti k informacím, aktivní informování, konzultace (oboustranná komunikace za účelem sběru připomínek) a spoluúčast na realizaci projektu. Toto téma bylo detailně rozpracováno v dokumentu Principy MAP a komunikační strategie MAP 2017, který schválil Řídící výbor MAP jako aktuální platnou verzi k 29. 8. 2017.

Princip dohody: Finální dokument MAP I v ORP Vodňany vznikl jako dohoda zřizovatelů, poskytovatelů a uživatelů. Všechny tyto skupiny se aktivně podílely na jeho tvorbě a měly možnost jej připomínkovat. Na základě jejich činnosti byly rozpracovány konkrétní cíle vzdělávací politiky v území. V rámci způsobu a postupu realizace jednotlivých aktivit panovala mezi všemi aktéry vzájemná shoda. Rozdílné názory byly vykomunikovány na jednáních a dokument je výsledkem jejich dohody. Na pracovních skupinách nikdy nebylo nutné hlasovat, členové se vždy domluvili, a Řídící výbor hlasoval vždy jednomyslně. Princip dohody tak byl naplněn.

Princip otevřenosti: Tento princip byl taktéž naplněn – aktivní účast v projektu MAP I s možností ovlivnit tvorbu výstupů, tedy účast na pracovních skupinách a Řídícím výboru, byla otevřena všem aktérům, kteří měli zájem o spolupráci, a to po celou dobu trvání projektu.

Princip SMART: V rámci MAP I byly stanoveny priority a jednotlivé cíle v oblasti vzdělávání v území a definovány konkrétní aktivity. Všechny tyto cíle i aktivity respektují princip SMART: S – specifická (s popisem konkrétních opatření a kroků), M – měřitelná (s uvedenými indikátory), A – akceptovaná (projednána v partnerství MAP, odsouhlasena a s jasně vymezenými kompetencemi a povinnostmi), R – realistická (odráží skutečné potřeby, jsou proveditelná a zdroje dostupné), T – termínovaná (návrhy opatření mají svůj jasný termín). V rámci dokumentu MAP jsou všechny tyto informace uvedeny a princip je tak naplněn.

Princip partnerství: Partnerství je vztah mezi dvěma nebo více subjekty, který spočívá ve spolupráci těchto subjektů při přípravě a následné realizaci plánu. Základní strukturu partnerství tvoří Řídící výbor a Pracovní skupiny. Jejich složení bylo voleno tak, aby odráželo územní charakteristiky a zároveň bylo dostatečně reprezentativní. Rozvíjet spolupráci mezi dalšími aktéry vzdělávání a podpořit partnerství mezi již zapojenými subjekty pomáhala tematická setkávání ředitelů a zástupců zřizovatelů škol a setkání za účelem výměny zkušeností. Ze Závěrečné evaluační zprávy vyplynulo, že původní představa o budování partnerství nebyla spojena s očekáváním větších problémů. Jednalo se o malé území, s ohledem na velikosti okolních oblastí, navíc s přirozenou spádovostí, možné zapojení do projektu MAP čítalo celkem 10 škol a 17 obcí. Nedaly se tedy předpokládat větší obtíže s individuální komunikací s jednotlivými aktéry, velká časová náročnost na navázání spolupráce, problematičké vysvětlení podstaty celého projektu a jeho přínosů, ani přesvědčování aktérů k aktivní spolupráci. Ukázalo se ale, že složit Pracovní skupiny a Řídící výbor nebude snadné, přestože o MAP měly zájem všechny cílové skupiny, neboť ORP Vodňany je limitováno malým počtem škol a školských zařízení. Z tohoto důvodu byly zřízeny pouze dvě pracovní skupiny (PS vzdělávání a PS zřizovatelé), v rámci PS vzdělávání následně došlo k rozčlenění na dvě odborné skupiny (MŠ a ZŠ). Postupem času se ukázalo, že většina zapojených aktérů z území byla spíše pasivnější, nicméně se projevilo několik aktivních osob a škol, díky kterým byly pracovní skupiny efektivní. Tito účastníci výrazně přispěli k tvorbě hlavních výstupů projektu a realizovala se díky nim řada vzdělávacích aktivit.

Naplnění principů potvrdily i respondentky rozhovorů. Manažerka projektu PhDr. Alena Cepáková uvedla, že většina principů byla dodržena díky jednání pracovních skupin, které fungovaly na principu spolupráce, byly otevřené novým aktérům a vždy u nich došlo ke shodě na projednávaných bodech. Nejtěžší podle ní bylo nastavit cíle a priority ve vzdělávání tak, aby byly SMART, nicméně se domnívá, že ve většině případů se i to podařilo. Odborník na vzdělávání, evaluaci a inkluzi Ing. Monika Kadlecová k naplnění principů dodala, že zástupci zřizovatelů a poskytovatelů měli možnost podílet se na tvorbě podkladů pro rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání

dětí a žáků v regionu ORP Vodňany. Veřejnosti byly dostupné informace o cílech projektu, včetně nabídky zapojit se osobně do realizace projektu. Mezi Řídícím výborem a Pracovními skupinami docházelo k oboustranné partnerské spolupráci. Mgr. Barbora Křížková – Louženská, odborník pro oblast vzdělávání v ZŠ ze svého pohledu dodala, že princip spolupráce byl podle ní dobře naplněn ze strany zřizovatel – MAP, poskytovatel – MAP. Spolupráci napříč vzděláváním (zřizovatel – poskytovatel/uživatel) nevnímá jako příliš funkční. Princip dohody vnímá jako naplněný, všichni zúčastnění aktéři se shodli na prioritách v oblasti vzdělávání. Princip otevřenosti byl zcela jistě naplněn, veškeré aktivity byly aktivně nabízeny široké veřejnosti. Princip SMART byl podle ní též naplněn, projekt byl jasně, srozumitelně uchopen, byly stanoveny jasné cíle, podmínky i čas jejich dosažení. Princip partnerství vnímá jako základní kámen projektu, bez kterého by projekt nebylo možné ani realizovat.

ZÁVĚR

Dokument **Plán a harmonogram evaluací** nejprve popisuje teorii změny, ze které celá evaluace vychází. Posléze je rozdělen do třech částí, které se věnují evaluacím místního akčního plánování v jednotlivých obdobích od roku 2016 do roku 2023. V těchto třech částech rekapituluje jednotlivé cíle intervencí v daném období a území, definuje konkrétní evaluační otázky a věnuje se evaluačnímu designu, specifikuje metody evaluace a zdroje dat, ze kterých bude vycházet. Na závěr vždy shrnuje harmonogram realizace jednotlivých evaluací. **Harmonogram** lze nalézt ve formě tabulky také v rámci přílohy č. 1.

Na základě evaluačního plánu bude zpracována **evaluační zpráva 1, evaluační zpráva 2 a závěrečná evaluační zpráva**, která bude shrnovat závěry z předchozích dvou zpráv a dále evaluační zprávu hodnotící MAP III. Tyto zprávy tak budou hodnotit celé místní akční plánování v ORP Vodňany (období 2016 – 2023) a v ORP Vodňany a v obci Čepřovice (období 2019 – 2023).

Ve všech evaluačních zprávách bude uveden krátký popis situace v území, cíle daného MAP a teorie změny. Dále budou zodpovězeny evaluační otázky, popsán postup, jak byly tyto odpovědi získány a jejich omezení (limity z hlediska spolehlivosti, validity či objektivity). Součástí budou zjištění evaluace a doporučení z nich plynoucí. Evaluační zprávy budou předloženy Pracovním skupinám, Řídícímu výboru, ale také ostatním aktérům v území.

Dokument byl schválen na jednání Řídícího výboru dne

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1 – HARMONOGRAM REALIZACE JEDNOTLIVÝCH EVALUACÍ

	IX. 22	X. 22	XI. 22	XII. 22
Plán a harmonogram evaluací - příprava	x	x		
Plán a harmonogram evaluací – projednání s PS		x	x	
Plán a harmonogram evaluací – projednání s ŘV				x

	I. 23	II. 23	III. 23	IV. 23
Evaluační zpráva 1 – sběr dat	x	x	x	
Evaluační zpráva 1 – projednání s PS			x	
Evaluační zpráva 1 – projednání s ŘV				x

	V. 23	VI. 23	VII. 23	VIII. 23
Evaluační zpráva 2 – sběr dat	x	x	x	
Evaluační zpráva 2 – projednání s PS			x	
Evaluační zpráva 2 – projednání s ŘV				x

	IX. 23	X. 23	XI. 23	
Závěrečná evaluační zpráva – sběr dat	x	x		
Závěrečná evaluační zpráva – projednání s PS		x		
Závěrečná evaluační zpráva – projednání s ŘV			x	